

21. gada-gahjums.

Makfa ar peesuhthifchanu par pafči:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Makfa bei peesuhthifchanas Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohs fefdeenaht no p. 12 fahfoht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedeku.

Makfa par fludinafchanu: par weenas fleijas smaltu rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makfa 10 lap.

Redakzija un ekspedizija Rihgā,

Ernst Plates bilfchu- un grahmatu- drufatawā pee Rehtera hafnijas.

N° 40.

Sestdeena 2. Oktober.

1876.

„Mahjas weefa lafitajem“

par fīnu, ka ar fcho numuru eefahkabs beidsamais gada zetorkfnis un ka uf fcho laiku war „Mahjas weefi“ pafteleht. „Mahjas weefis“ no Oktobera fahfoht lihds gada beigohm makfa 30 kap., ar peesuhthifchanu pa pafči 65 kap. Peelikums uf fcho laiku makfa 20 kap.

Ernst Plates,

„Mahjas weefa“ redaktors un apgahdatajs.

R o d d i t a j s.

Saunatahs fīnas. Telegrafa fīnas.

Cefkfjemes fīnas. No Rihgas: teatera fahfchana. No Lafdohnes aprīka: dafchadi nedarbi. No Kurjemes: gaidama laufchu biblioteta. No Saun-Deigawas: flepfamiba. No Rehterburgas: finanž-miniftera aifbraufchana uf Kurawotju. No Wolgas apgabala: nafias awoti.

Ahrjemes fīnas. No Berlīnes: pahf Turzijas buhfchanu. No Anglijas: telegramē preefch Turku leetas. No Londones: lela fapufje. No Belgijas: ultramontanu rihlofchanahs. No Rohmas: ipaufias walodas. No Konftantinopeles: foftu iffludinahs rakfts. No Turzijas: notikumi Turzija beidsamā mehnefi. No Belgrades: puflihds eh-mohts atgahjums. No Semlinas: Iſchernajewa telegramē. — Turku waras darbi. No Amerikas: Kree-wijas leetas Filadelfijas iftahde.

Sihli notikumi if Rihgas. Kas ir mihlefstiba? Zitreis un tagad. Sauna grahm. Peelikumā: Dari pareifi u. t. pr. Lords Nilfens u. t. pr. Graudi un feedi.

Saunatahs fīnas.

No Rihgas. Rā fchejeenes Wahju awife „N. 3. f. St. u. L.“ dabujufe fīnaht, tad wifpahriga fīrgu flaitifchana efohht atlikta uf pirmdeenu, tai 4tā Oktoberi. Pahf laiku runajohht jafaka, ka tas bija leetainfch, tikai nedetas beigās atmetahs jauks.

No Pofenes. Rā tureenahs awifes fīno, tad bijufchais erzbiſkaps grafs Ledochoweki atkal no jauna fawu preteftibu pret waldbibu ifrahdijis, prohti winfch, lai gan no waldbīhahs no amata atzelts, tomehr arweenu atfihstahs wehl par ifhto Pofenes un Gnefenes erzbiſkapu.

No Londones. Gladstons Anglu awifes iflaidis rakftu, kas deefgan ofi ufbruht ministerijai fihmejotees uf Anglijas ahrigu politikū pret Turziju. Gladstons iffaka, ka walfts ar waldbibu ne-efohht weenis prahtis Turzijas leeta.

No Anglijas. Tas rakfts, ko Bulgarijas fuhitee eefneegufchi Derbi'am, tagad jaw awifes nodrukahs. Schini rakftā iffajitas tahs behdas un tas pohstis, kas strahdigai un meerigai Bulgaru tautai jazeefch.

No Franzijas. Franzijas politikas klufjums drihji beigfees. Pa fcho klufjo laiku republikaneeſchu partija lohti ſtiprinajufch, ka to jaw fawā laikā peeminejam.

No Tafchentes. 1870tā gadā bija eenemfchanas no Turkeftanes gandrihs 2½ milionu rubtu; bet 1875tā gadā eenemfchanas ſtipri wairojuſchahs, jo minetā gadā tahs fneedfahs ihds kahdeem 3 milioneem rubtu.

No Konftantinopeles. Tai 27tā Septembris ir pee gairmas nahkufe flepena (fafwehrinata) beedriba, kas grib, lai karu nebeigtu bet turpinatu. Turku leelweſirs (ministeru preefchneeks) griboht no fawa amata atkahptees. Sultans efohht ar to ar meeru jeb ar ziteem wahrdeem fahohht, sultans jawu leelweſiru no deenasta atlaiſch.

No Japanes. Jaw daudstreiſ tikam ſinojuſchi, ka Japanes walfts (Rihneefchu kaimineete) muhfu laiku garu fajehgufe un tamdeht ari zil ſpehdama ranga fawas buhfchanahs Eiropas kahrtibā eegrohſiht. Tagad teel no tureenahs ſinohts, ka Japane wifpahrigai paftes buhfchanai peebeedrojuſehs.

Telegrafa fīnas.

No Berlīnes tai 30. September. Spanijas bijufcha Leh-nineene Ifabela atbraukufe Minchenes pilſehta. — No Konftantinopeles teel ſinohts, ka sultanu Abdulu Hamidu gribejuſchi nonahweht.

No Ragnfas tai 29. September. Rā no Knines teel ſinohts, tad Despotowitſchs ar kahdu nemeerneeku pulku tai 26tā September eegulwis jeb ufwarejis tahs no Liwnas deenwidus puje buhdamas Turku apſtiprinatahs weetas Reſze un Riekne, kā ari Buſkobrato, pee kam Serbi fawā rohlā dabuja kara-mantahs un leelgabalus.

No Semlinas tai 30. September. Leelwalſtim publejotees ifdewees Turzijas waldbibu peedabuht pee pameera peenemfchanahs (prohti uf turpmaku laiku). Rā no Serbijas pufes teel ſinohts, tad ari Serbijas waldbiba peenemſchoht pameeru. Bameers fahfchotees no fchis deenas un tilfchoht noſlehgtis uf weenu mehnefi. Rohbeſchas ſtarp karodameem (Serbeem un Turkeem) tilfchoht noſajitas.

Geschiedenes finas.

No Mihgas. Ka dsirdam, tad fwehtdeenu tai 3schâ Df- tober fahlfrees Latweeschu teatera israhdischanas Lat. beedr. namâ. Teatera wadischanu usnehmis muhsu jaw finams te- atera wadonis. Israhdita tiks schahda johku luga „Stoh- lotaja tupeles“ no A. Allumana ar dseedarshanu. Schi luga israhdita pee skatitajeem un klausitajeem atrada leelu patif- schanu, tamdeht ari wehletumees, ka schij lugai jo dauds to klausitaju fanahktu, jo luga to pelna.

No Lasdohnes aprinka. „Mahjas weefis“ nereti pasneeds finas, usrahdidams plihneeku kildas un nepeeklahjigas pleh- schanahs. Tahdas pat wehtis skan no scheijeenas apgabala. Tai 22trâ August sch. g. X. muishas kroggâ diwi negau- figi peeschuhpodamees fashtrihdejahs un pehdigi strihdi beidsa ar afins isleeschanu. Weens no scheem bija jaw agraki kahdu tukfchu alus budeli apgahdajis un tad strihdis tik drihs ne- beidsahs, tad winfch ar tukfcho pudeli spehtra fawam preti- neekam pa peeri, kâ ka pudelē drupu drupâs saplihsa un afinis ne waldamas no peeres sahka pluhst, lihds krodhsineeks bruhjes safeedams afinu tezeschanu apklusinaja. Breesmas bija scho waras darbu skatotees, jo bija jadohma, ka eewai- notais nebuhs wairs dshiwotajs; bet tomehr siteens nebija nahwigs. Ahste apfkatijs leesinaja, ka trihs zaurumi peerē eefisti. Gewainotajs pats bija strihdi fahjis; bet wina pre- tineeks ari laikam fawu famanu bija glahses dibenâ nosli- zinajis, jo zitadi tahdus nezilwegigus darbus nebuhtu isdarijis.

— Tapat kahdâ zitâ weetâ, prahtinu pee sibwa apstulbojufchi, bija fahlfufchi no krogga us mahjahm cedami, west glufchi kâ karu, diwâs partijâs dalidamees un tad sistees un rautees, zil katram spehka, kamehr katrs few peeminas rehti dabujis. Dascham azis sadaujitas, zitam kallis fatreektis, zitam ziti lohzekti fabersti un weenam par sohbu trahpihts, kas kâ zee- kuris istreektis. Un kâ noteek schahdu breefmu waras darbi jo beeschi, lohiti beeschi, pee kam tik pahrahi lohpihka dser- schana wainiga, kas zilweku dara neprahtigam lohpani lihdsfigu. Pee schahdu kildu weeschanas pa leelakai datai ari waina meklejama pee krodhsineekeem, ka tee ar fawu kahrtibas spehku nejanda apafsch fawa pajumta tahdus nemeera perektus is- nihzinah, bet lauj arweenu dsilaki eeperinatees. Weens kroggs scheijeenas aprinki pasihitams, kura pajumtâ nekad negohda strihdes un aplamas plehschanahs nenoteek un tas nahk til zaur krodhsineeka stingru faturefchanu, kas fawu peenahkumu kahrtigi ispididams, fawâ rohla stahwedamu waru par krogga lauschu kahrtibas apfargaschanu peeklahjigi isleeto, wifus ne- meerus tuhli isjaukdams, kas starp krogga laudim parahdahs, im kahrtigu usweeschanohs eerahdidams. — Zefschu gan deef- gan peektu ar teem Widsemes semneeku un pagasta likumds dohteem un spehka buhdameem nofazijumeem par lauschu meera un drohschas dshiwes apfargaschanu, tad tomehr wee- tahm lauschu fadsihwē nekahrtibas rohnahs, kâ puifchu nakts wasafchanahs un plehschanahs; tapehz buhtu wehlejams, ka angstatas waldibas islaistu ihpafchus nofazijumus preeksch krodhsineekeem un pagasta polizejahm, zaur kureem minetahs nebuchanas tiktu jawaldsinatas. Wifpahrigi japreezajahs, ka Igaunija to jaw ir fashneegufe. — Gohds zeen. Keif. Zefsu brugu-teefas leeklungam, kas likumus stingri ispididams ar fawu pahmahjifchanu panahjis, ka tahs preeksch kahdeem pahri gadeem wifaplahrt isplahtijufchahs un paschâ seedeefchanâ

bijufchahs jaunektu nakts-wasafchanahs jeb kâ nofazumas „Pitkas beedribas“ Zefsu kreife pamafinajufchahs un daschâ weetâ pawifam jaw isnikufchahs. Tas pats lai ari notiktu ar plihneeku kildu beedribahm. W. Zepurneeks.

No Kurfemes. (Statees No 39.) Tagad kahds wahrds pahr to te Jelgawâ jaundibinajamo Latweeschu lasifchanas-biblio- telu. Kreetnu rakstu eewehroschana fahk ari muhsu Kurfemes Latweeschu starpâ aifweenu jo wairak peenemtees. Naw ari zitadi dohmajams. Kad wifis zits amatneezibâ, faimneezibâ, ruhpnreezibâ us preekschu dsenahs, tad ari atfinigi laudis, ku- reem laika deefgan, newar angstatâ attihstibai palikt atpakaf. Jo teefcham wajadfigs, ka teem is ffohlas isstahjufcheem jau- nekleem zaur lasifchanas-bibliotekahm deriga tahlaf-mahjifcha- nahs tohp pasneegta, lai laba ffohlâ usdihgdama sehkla peh- zak dshiwē attal nepasufu. Tapehz lohiti preezadamees, to te waram pasinoht, ka wairak zensigu Latweeschu Jelgawâ un winas apgabala, kureem ruhpfawu tauteefchu kreetna un laikam lihdsiga attihstiba, ir nodohmajufchi, Kurfemes galwas- pilssehtâ, Jelgawâ, dibinah, lehtu un wifseem pee-ejamu Lat- weeschu tautas-biblioteku. Mums jaw wifpahrigi finams, zil lohiti der kreetnu grahmatu lasifchana un eewehroschana prahtu apgajimofchanai uu leetas apkeribas stiprinafchanai. Tapehz wajaga wifpirms lasifchanas-bibliotekai bes laika-pa- kawefchanas pahr wifahm leetahm ari tahdus rakstus eegah- daht, kas it pa teefcham nopeetnâ un jaukâ wifse lauschu prahtu apgajimo un kreetnu zensibu uu darbibu ustur un padshidina. Dhtekahrt wajaga lasifchanas-bibliotekai, ja tai ir ihstiens noluhks, kâ buht dibinatai un sem tahdas wadi- schanas stahweht, ka laudis ne-ismantitu paschmihlibu un pah- raku pelnas-kahrtibu. Tahdai lasifchanas-bibliotekai, kura ihsti par lauschu apgajimofchanu grib ruhpetees, wajaga gan eenemfchanas, tomehr pehz eefpehschanas ari gahdaht par jaunuu derigu grahmatu drukafchanu, itin lehtu un weeglu awifchu apstellefchanu — un beidsiht winai wajaga naba- dsigeem laudin, zil ween winas lihdselki to atkauj, grahmatas par pamafinatu zenu, waj ari par welti, us lasifchanu isdoht. Sinams paschâ eefahkumâ buhs tahda darbofchanahs lohiti gruhhta, daschi schlehrschi un kawelli gadifees zelâ; bet kurai leetâi un kureem eefahkumam tad gan naw ari fawu gruh- tumu. Us to atgahdinadamees, preezajamees, ka minetâis Latweeschu pulzinfch, kas Latweeschu tautas-biblioteku Jelgawâ Janwari 1877. g., grib atwehrt, wifus gruhumus apnemahs pazeest, ja til ween zaur to taptu winu Kurfemes brahlu prahta un gara apgajimofchanai dauds mas wairak lihdselhts. Us preekschu warbuht eefpehsim zeen. „Mahjas weefa“ lasi- tajeem plafschakas finas pahr jaundibinajamo tautas biblio- telu pasneegt, tagad te til wehl to peeminesim, ka mineta bib- lioteka zil mums finams, grib pahr wifahm leetahm tohs la- bakohs rakstus is wifas rakstneezibas zilah, un faweem lasi- tajeem preekschâ list, un ka to grib wadiht ar kreetnu apjimu. Biblioteka tiks dibinata un uftureta pa leelakai datai zaur labprahtigahm dahwanahm, — ari wifa zita peepalihdsiba no atfinigu tauteefchu pufes tiks ar pateizibu peenemta — un tapehz ween ari turejam par wajadfigu, zeen. lasitajus ar minetas bibliotekas noluhku eepasihstinaht. Beidsiht weh- lesim, lai ari schis Kurfemes beidsamo brihwilafchanas-fwehtu anglis labi weiktohs un feltu.

No Jaun-Jelgawas „L. aw.“ fino par schahdu behdigu notikumumu. Wifwinu fwehtdeenas nakti Wez-Schrenes kake

faimneekš netahlu no Bajekfrohga ir atrastis us zela nošista. Kā pee lihka šij redsams, tad weens warenš zirteens ar zirvi us galwu no weenas pufes un ar meetu no ohtras pufes bij galwu fašaldijufchi un dšhwibai us weetās galu darijufchi. Breesmu darbam džen pehdās, bet wehl naw peedšihtās. Mif naudas-fahribās gan ta fleplawiba nebuhs notilufe, jo pee nošista naw bijufe nauda zerama. Kad til nebuhs ahtraf naktawafanku darbs, kas warbuht fawas grehku dujmas gri-bedami pret kahdu gohdigu pretineeku isgahst, buhs pa naktš tumšu fchim faimneeklam usbrukufchi un nu par fleplaweem palikufchi. Waj fchis breefmu darbs naw fpredikis wijam tam apgabalam, lai faredš, kurp besdeewibas un netilibas zeli nowed.

No Pehterburgas. Kā tureenās Wahju awife „St. P. G.“ fimo, tad tai 27tā September no Pehterburgas us Lwadiju aifbrauzis finanzzministeris v. Reutern k. Tai 25tā September turp aifbrauja Melnās juhras kara-fugu wirswadonis. — No 1ma Nowembera fahloht tilš atlaisti is augstfoklas studenti, kas fawu ahstes mahzibu beizufchi. Krohna kurpneeku- un fkhoderu-amatu-weetās tagad teel ar pawairoteem fpehkeem strahdahts preekfch mundeereem kara-fpehtam. Kad nu darba fpehks israhdijses par masu, tad teel peenemti fkhoderi un kurpneeki par labu mafju, lai pee strahdashanas palihdsetu.

No Wolgas apgabala. Kā no tureenās teel „Masfawas awife“ firohts, tad kahds Amerikaneetis atnahzis un Wolgas leelupes apgabala ihrejis leelu semes gabalu, kahdas 130,000 defjetinas. Minetais Amerikaneetis fcho semes gabalu ihrejis, zeredams tur atrast nastas-awotus. Winfch ari preekfch nastas panahfchšanas jeb eeguhschšanas few is Amerikas parafstijis tahs wajjadfigahs mafchines, lai daschās, par derigahm atrastās weetās waretu pehz nastas rakt, jeb tairnibu faloht, nastas awoteem pumpjus ectaifst. Ja tur wajjadfigo dau-dsumu nastas atradihs, tad tur ari ir ta deriga weeta, jo pirm-kahrt tur ir kohlu deesgan, lai waretu wajjadfigahs wahtis un muzas fagatawoht, un ohtfahrt ta weeta ir tahda, kur waj nu kahdu gabalu pa uhdens zelu war panahhtahs prezes aifshuht, jeb ja dšelszelu war fafneegt, tad finams pa fcho zelu prezī tahtaku aifshuht. Augfcham minefais Amerikaneetis dohma, ka winfch wareschoht prezī par 30 procentehm lehtaku pahrdohht, tas ir: par ko prafija weenu rubli (100 kap.), to tagad pahrdohs par 70 kap. Scho finojumu pafneedsoht mums newitoht eefchaujahs prahtā, zil tahs bagatibas naw paflehptas muhju plafchā tehwiā. — Schē klahst ari peelekam to finu, ka muhju walšis kara pulkeem Afijā isdohdahs wijur kahrtibu un likumibu eegrohsht. Ferganas pawalstē muhju waldbiba wijur eegrohsijufe peenahlamu kahrtibu, un kur kaimineem tahs naw, tur, kā prohtams, teel par to gahdahts.

Ahrsemes finas.

No Berlīnes teel fchejeenas awifei „N. Z. f. St. u. L.“ rakstihš: Berlīnas awifes tagad wifas, Turzijas fchaubigu, waretu fajzht atraididamu atbildi eewehrodamas, issaka, ka gan leelwalstim ar kara-fpehku buhšchoht Turzijas leetā ja-eemaisahs; bet til to winas wehl nesina, kura walšis to darifchoht, waj Kreewija weena pate, jeb waj ar Austriju kohpā, jeb waj ar wiju leelwalstu kara fugu palihdšibu. Pahf fcho leetu tagad zetahs jantafchana. Turklahst ari galwas krata,

ka Austrija wehl nekahdu atbildi naw dewufe, un dohma, ka Austrija atkal dohfoht fchaubigu atbildi. Ja tas tā notiktu, tad buhtu jabrihahs, ka Kreewijas publini buhtu welti, jo ari Wahzija turahs pilnigi us Kreewijas pufi. Senaf Wahzija (prohti Turzijas leetā) daschā leetā peekrita Austrijai, bet tagad wina peekriht pilnigi Kreewijai un tā tad zerams, ka Austrija abahm keisara walstim nepretofees. Til dandš is Berlīnes finojuma, is kura redsams, ka Kreewija to ihsto politikas zelu ftaiga Turzijas leetā, kā to peerahda Wahzijas peebedrofchanahs, kas gan lihds fchim bija wairaf us Austrijas pufi turejufehs; Austrija turpreti zaur fawu fchaubigu istureschanohs gan maf atfihfchšanas pee zitahm Eiropas walstim atradihs.

No Anglijas. Behz beidsamahm awifchu finahm fpreeschohht rahdahs, ka Anglijas waldbiba fahf ftingrati pret Turziju isturetees, kā to fchahds telegramš peerahda, ko Anglijas waldbiba fawam weetneeklam Turzijā juhtijufe un kas fihmejahs us breefmu darbeem Bulgarijā. Minetam Anglijas weetneeklam, Elliotam, Anglijas waldbiba fawā telegramā usdohd, lai winfch no Turzijas waldbibas prafoht tairnibu un atlih-dšibu. Ta us fcho leetu fihmedamahs weeta telegramā fkanetu tā: Anglijas kehneenes un waldbibas wahrda pagehrej-at tairnibu un atlih-dšibu un pastahwat us tam, ka lai tuhlt teel usbuhweti nopohfitee nami un bastizas, tapat ari palih-dšiba fneegta preekfch amatneezibas, kā ari walihdšiba fneegta teem, kas nabadšibā kritufchi; bet it ihpafchi juhs pagehrejat, ka lai tahs 80 feewas, kas no Turkeem aifwestas, teel famekletas un fawahm familijahm atkal peewestas. Tad ari jums zeefchi us tam japastahw, ka tee breefmu nodaritaji teel pee atbildeshchšanas faukti un ar tahdu fohdu fohditi, ka tas ziteem buhtu par beedinaschamu. Tad ari par tam buhtu jagahda, ka ispohtitahs pawalstēs nahktu sem kreetnas pahrwaldbibas, un kad ari pahrwaldneekš patš nebuhtu kristigš, tad wiju mafaf winam wajjadsetu kristigus padohma-dewejus. Anglu awifes fcho fawas waldbibas istureschanohs usteiz par labu un ministerija zaur to atkal pee walšis atradihs wairaf laba prahta. — Bet kahda tagad ta buhshana Turzijā, tad gan leekahs, ka Anglijas prafijums maf ko lihdschš.

No Londones. Tai 26tā September tifa Bradfordā notureta fapulze, kur kahdi 4000 zilweku bija fapulzejuschees. Schini fapulze tureja parlamentes lohzeelis Forsters runu pahf Turzijas leetu, kura winfch fawu noschehlofchamu isfajija, ka Anglijas waldbiba ne-efohht eefahlumā Turzijas leetā peedali-jufehs zitahm leelwalstim. Turzijas waldbiba efohht tahda nekahrtiga un warmahziba Bulgarijā tahda, ka nemeeri arweenu no jauna zelfchotees, kamehr Turku waldbiba Turzijā waldfchoht. To isfajijis runatajs aifstahweja Serbiju, ka ta Turzijas karu peeefajijufe un isfajija tahs dohmas, ka Serbi weeni pafchi fpehtu pa seemu Turkus no fawahm rohbeschahm attureht, kad ari no Kreewijas nekahdi fawwatneeki nepeenahtru. Turzija gandrihs lihds beidsamam laifam zereja, ka Anglija winai nahfchoht palihgā un fchahdu zeribu atbaltijufe us to buhshamu, ka Anglijas kara-fugi stahweja Besilas juhras lihlumā. Winfch, prohti runatajs, zeroht, ka Turku waldbiba pameera nolihgumus peenemfchoht un atlanfchoht, ka nemeer-neeku pawalstēs teel eegrohsita patwaldbiba, kuras isdarifchana un eewefchana stahwehs leelwalstu pahrraudšibā. Tapat winfch zeroht, ka Anglijas waldbiba zitahm leelwalstim palihdeshchoht un Turzijas waldbibai isflaidrofchoht, ka wina us Anglijas palihdšibu newarohht zereht. Anglijai newajagoht bihtees, ka

tamdeht winas muhamedanu pawalstneeki Indija fazelfchotees uf nemeeru, ka Anglija Turziji nepalihdsefchoht, bet Anglijai waijagohf fingri pee taifnibas turetees. Anglu tauta efohf pahrelezinata, ka ta leelafa drohfchiba preefch Anglijas efohf ta, kad wina fawu peenahlumu ispilda. Beidsohf fapulze peenehma to fpreedumu, ka tehnienee jaluhds, lai fafauzohf parlamenti.

No Belgijas. Belgijas tehna walfi ultramontani few ta fakohf eetaifijufchi ligdu. Bil tahtu ultramontani fawa pahdrohfchiba aifneedsahs, to parahda fchahds atgadijums. Soanje (Soignies) pilsehtä eetaifijufchi jaunu meiteefchu ffolhu, kura Septembara beigäs tika atklasta. Kad nu fchi jauna ffolha nestahw sem garidsneeku ihpafchas pahraudsibas, tad nu ultramontani uf wina nefkatahs ar labahm azim un ranga wina wifadi apflahdeht. Tas tika ta ifdarisht. Biflaps Dimons (Dumont) lizis tureenäs wezalam preefterim no kanzeles pafcludinaht, ka tahs jaunahs meitas, kas mineto jauno ffolhu apmellefchoht, netilfchoht peenemtas pee eefwehtifchanaas, un wina wezakee netilfchoht peenemti pee Deewa-galda. Tahdus wahrdus dširdohf buhtu jadohma, ka mineta jauna ffolha buhtu glufchi pagahnu ffolha, jo ka lai zitadi garidsneeki apkrautu ffolhneezes un wina wezakohs ta fakohf ar basnizas lahsteem, jeb waj tee naw basnizas lahsti, kad behrnus negrib peenemt pee eefwehtifchanaas un wezakohs nepeelaift pee Deewa-galda. Tä gan buhtu jadohma, ka jaunai ffolhlai waijaga buht glufchi pagahnu ffolhlai; bet tas pawifam zitadi, jo mineta jauna ffolha ihpafchi uf kristigas tizibas dibinata, kura fawos likums usnehmufe ari fchahdus uf tizibu fchmedamohs nofazijumus: „Kad nu tiziba ir katras kreetnas audfinafchanaas pamats, tad ihpafcha eewehrofchana peefchirama tizibas mahzibai, un ffolhneezehm buhs ar apfintigu firdi fawus tizibas peenahlumus ispildiht. Winahm buhs il pahrmehnefchu pee fakramenteem klast buht; fwehtdeenahm un festdeenahm winas no fawahm ffolhlotajahm wedamas pee Deewa-kalpoſchanaas un zetortdeenahm pee miſchas-turefchanaas. Tahs, kas eefwehtijamas, dabuhn fchini finä ihpafchi mahzibu.“ Skohl, kura uf tahdeem kristigeem pamateem dibinata, gan newar nofaukt par pagahnu ffolhu, prohti par tahdu, kuras ffolhneezes un wina wezakee buhtu no kristigas basnizas iftumjami, ka to augfcham minetais biflaps Dimons fawam preefterim lizis no kanzeles pafcludinaht. Kapehz ultramontani to dara, tas naw grufhti ifflaidrojams, prohti wina tizibas wahrdä grib wifu fawa pahwaldibä dabuht, un laudis tumfiba uftureht. Tahdi nu ir ultramontani. Kä kahda tureenäs awife fino, tad biflaps Dimons tilfchoht minetas leetas deht pee teeſahm apfuhdsehts.

No Rohmas. No tureenäs nahf finas, kas deefgan brihnifchligi ifklaufahs un no kurahm ihsti newar finahf, waj tahs pateefas jeb waj kahdas ifpaufas walodas, prohti no Rohmas teel finohts, ka pahwesta waldbiba apnikufe jo prohjam Rohmä palikt, bet Rohmu atfahdama gribohf aifeet uf Paleftinu, tur fawu dšihwolli eetaifidama, un tamdeht jaw efohf farunajufchs ar Autfrijas un Turzijas waldbahm. Lai gan deefgan netizamas fchahdas finas ifleekahs, tad tomehr tas jaw reis bijis, ka pahwesti Rohmu atfahjufchi, prohti pa to laiku, kamehr pahwesti fawu dšihwolli un waldbifchana tureja Franzija Awirones pilsehtä. Waj tas teeſcham ta notiks, to wehl newar finahf, bet kas tas buhtu par leelu brihnumu, kad pahwestis un sultans, kas nefen leelä

draudfiba eelaidufchees, abi reis Ciropu atfahf un uf Afiju aifdohtohs?

No Konftantinopeles. Par peerahdifchana, ka Turzija ifturahs pret kristigeem un ar kahdeem lihpfekteem wina ranga fawu tautu fatrazinaht, to peerahda fchahds atgadijums. Preefch nahlofcha gawenu mehnefcha (Ramazan) tika if Konftantinopeles uf wifahm walfts datahm ifjuhiti softi preefch fpreedikofchanaas. Filipopeles pilsehtä wina ftarp laudim ifdaliya rakftu. kura faturu te ihfuma fanemtu pafneegfim. Minetais rakfts fahlahs ar teem wahrdeem: „Deewa wahrdä. 1) Tohs netizigohs (kiasirus) aplarohf, ir peenahlums, kas mums ir ufliks no muhfuf tizibas. Muhfuf flawa paftahw nebeigdamä karä pret netizigeem, un fcho karu mehäs nefad nedrihftram beigf, ja negribam preefch pafaules negohdä krist un muhfuf tizibu pafaudeht. (Tä nu ir klast peelikti wahrdi if Turku tizibas grahmataas, korana, kas fchahdu iffazijumu apleezina). 2) Kas karä mirft, tad teel fwehts un wina wahrdus teel eerakftihts eefch fwehtu grahmataas. (Atkal peelikti wahrdi if korana). 3) Behz muhfuf tizibas preefchrafsteem peenahlahs, ka mehäs tohs kristigohs nofaujam, kas mums blakus dšihwo. Mums waijaga netizigohs ufazinaht, lai wina muhfuf tizibu peenem un ja wina to nedara, tad wina janokauj. 4) Kas karä ne-eet, tee ir Muhameda eenaidneeki. 5) Katram peenahlahs, ar meefu un mantu, ar darbeem un wahrdeem karä eet un teem palihdseht, kas karä eet. 6) Karu waijaga uf fchahdu wifft weft: wifupirms mums waijaga eenaidneekam preefchä likf, lai wifch peenem Muhameda tizibu. Ja wifch to nedara, tad winam waijaga mafahf nodohfchanaas, un ja wifch ari to negrib, tad wina waijaga nokaut. 7) Preefch kara fahlfchanaas katram waijaga fawus grehfus nofcheloht un tad no grehfeem tihram ufbruht eenaidneekam. 8) Swehti rakfti katram ufzihfigi jalafa. 9) Kad tehniſch kahdu weetu dabuhn fawä warä, tad winam ir brihw ar to darift ko wifch grib, waj nu faldateem nodohf preefch laupifchanaas jeb to netizigeem pahrdohf, lai wina meflus (nodohfchanaas) mafsa u. t. pr. 10) Uf kahdu wifft zilweks teel par pufdeewu. Tä teel mineti daschi notikumi if Muhameda laikeem. — — Bef augfcham mineta rakfta, kuru ihfuma fanemtu fchä pafneedsam, softi wehl ifplata ftarp Turkeem kahdu pamahzidamu dseefmu. If fchihd dseefmas kahdus pantinus peeminefim. (5.—6. pants.) Tee preefteri, kas to ewangeliumu pafihft, ir netizigeem teikufchi: „Tee laiki ir peepildijufchees, Kristus ir nahzis; kad kahds no mums mirft, tad wifch tam likf no nahwes augfcham zeltees.“ Bet tas naw wis Kristus, kas ir atnahzis, tas ir tas launais, kas zaur wifseem pafaules galeem ftrehjis, fimftuhlftofchu kristitohs nokahwis un tee kristigeer ir nahkufchi pee meera. (8.—9. pants.) Mahmuds-Pafcha, kas to walfi pahrdewa, tika no engefeem fawangohfs un apftrahpehts. (21. pants.) Kreews ir bef galwas fegas un glehws. Autfreetim, Serbeetim, Montenegreetim waijaga bef firfta (fawas zilts waladneeka) walikt. Anglis, Franzufis ir ne-uftizami un besdeewigi. (27. pants.) Astonas paradifhes preefch Turku astonahm walftim; feptinas elles preefch kristigo feptinahm walftim. (34. pants.) Kas softu fwehtumu tiz, tas pats paleel fwehts. Kas Angteem un Franzufcheem tizibu peefchir, tas brauks ellä. Swehtais likums grib, ka lai Frantfchi un Angli paleel par Turkeem. (37. pants.) Swehtais likums fohbenu if mafstes ifrahwis, lai netizigohs

waretu nonahweht. Tahds darbs Deewam patihk. (44. pants.) Muhameda tiziba ir ta ihsta, Kristus tiziba ir ta wiltiga. (46. pants.) Pasaule ir radita preeksch muhamedaneem, bet ne wis preeksch kristigeem. Kad Turks pasaude dschwibu un mantu, tad ta ir preeksch wina bagatiba; kad winsch fawu tizibu pasaude, tad tas ir kauns preeksch wifas muhamedanu buhschanas. (79. pants.) Deews ir tagad zaur Muhamedu apscheloees pahr daschahm muhamedanu familijahm, ka lai wini netizigo mantas eeguhdami paleel bagati. — Tik dauds is teem no softeem isplatiteem raksteem. Mums no fawas pufes nekahds isskaidrodams waheds naw japeeleel, jo kates ispratigs lasitajs noprathis, ko sohti zaur tam grib panahkt un zil mas wina prahts pateesibas gaismu sajutis.

No Turzijas. Ka jaw lasitajeem sinams, tad zaur pameera peenemschanu un zaur meera lihgschanu dauds mas kara-darbi aplufuschu un beidsama laikā ari bija wairak ko sinoht pahr mineeem nolihgumeem un preekschlikumeem. Tahda buhschanā gan neko nekatehs, kad drusjin paslatifimees, kas wifš Septempera mehnesi, simejotees us Turzijas leetu, ir notizis. Schahdu pahrskatu atrohdam Bahzijas awise „Nat. Ztg.“ is kuras kahdu datu ari schē ussimefim. Politikas wihreem, tā mineta awise raksta, pagahjuschu (September) mehnesi apzerohkt isleekahs, it ka Ciropas augstakas politikas leetas sohti dauds kas buhtu notizis, it ka mehš buhtu dauds peedshwojuschu un leelas leetas noteekam redsejuschu. Tā kas gan isleekahs, bet ne tā spreesch rahma, prahtiga apdohmiba. Lai apskatamees notikumus paschus. Kad wezais sultans bija no trohna nogahstis un tagadeis sultans eezelts, tad Ciropas walstis zaur Angliju no Turzijas waldbibas pagehreja pameeru. Pameeru pagehreja bes wifseem nolihgumeem un atrada pretoschanohs. No Turzijas pufes atrada pameera pagehreschanu par nepareisu, simejotees us to palihdsibu, kas Serbeem teekoht pasneegta pa pameera laiku. Kad nu pameera pagehreschana netika peenemta, tad tahdas dohmās weenojahs, ka pameeru tikai peenemsoht, kad meera-nolihgschana ar to ir faweenota. Preekschlikumi jeb meera-nolihgumi tika no Turzijas waldbibas fastahditi. Schēe meera nolihgumi, ka wehl lasitajeem buhs atminams, bija schahdi: firstam Milanam japadohdahs, kara-atlihdsinashana jamakja, kara-pulki japamasina un Turku saldati Serbijas zeetolshnds ja-usnem. Pa to starpu leelwalstis bija raudsijuschas fawā starpā faweenotees, ja Turzijas waldbiba pameera nolihgumus nepeenemtu. Feldmarshals v. Manteuffels nobrauzā us Warschawu pee Kreewijas Keisara pahr mineto leetu farunatees un pahrspreesch. Pahrspreedumds radahs weenprahtiba. Turzijas waldbiba, dabujuse sinahkt, ka winas meera preekschlikumi netilsoht peenemti, tohs patureja atpafal. Atkal pagehreja no Turzijas waldbibas, lai wina pameeru peenemoht bes kahdeem nolihgumeem un tai paschā laikā aissuhtija sinu us Parihsi un Wihni, waj newaijadsētu notureht kongresi (fapulzi), ja Turzija nepeenemtu jeb ari pretotohs pameeram. Peejas Ciropas walstis (bes ween Austrija) jo stingraki fahla pagehreht pameeru. Turzijas waldbiba kahda raksta lika preekschā jaunus meera nolihgumus un pee tam issajija, ka wina ari esohkt ar meeru peenemt pameeru no desmit deenahm. Ari tika Turku kara-pulkeem ta pawehle aisslajsta, lai no kara atturotees. (Ka Turki scho pawehli ispidija, kas lasitajeem jaw sinams.) Zaur tahm daschadahm pameera un meera farunofchanahm tika generalis Tschernajews us tam paschubinahts,

firstu Milanu par Serbijas lehninu paschubinaht. Firsts Milans, lai gan no fawas walstis un no fawa kara-spehka us lehnina wahda peenemschanu usluhgts, tomehr to nepeenehma, paschubinahts Kreewijas padohmam. Turzijas waldbibas jaunee meera preekschlikumi tapat ka tee pirmee netika no Ciropas walstim peenemti. Negrubeja tahs pahrgrohsichanas, simejotees us Serbiju, Turzijai atkaut. — Pa to starpu Anglija notikahs pahrgrohsichanahs. Breesmu darbus Bulgarija dabujuschu dsirdeht, Angli fahla nemt firjnigu dalibu pee kristigo liktena Turzijā. Gladstons islaida rakstu, kurā ar desigeeem wahredeem winsch aisstahweja kristigohs Turzijā, ar afeem wahredeem pahrspreesdams Anglijas istureschanohs Turzijas leetā. Tika notureta fapulze sem Gladstona wadsichanas. Schini fapulze tika issajihst kas prasjums, ka wajagohkt par tam gahdaht, ka lai tahs trihs Slahwu pawalsties tiktu no Turzijas atswabinatas. Anglijas waldbiba, zil spehdama, raudsija fawu politikas gahjumu aisstahweht, pee tam apsholidama, ka gahdashoht par meeru. Wina isstrahdaja jaunus meera preekschlikumus, kas no Ciropas walstim pa leelakai datai tika peenemti. Behz schēem preekschlikumeem Serbija un Montenegro patura to paschu stahwolli, kas winahm bijis preeksch tam, kad karisch wehl nebija fahltis; Bosnija un Herzegowina dabuhn patwaldbibu; preeksch Bulgarijas apdrohsichinati jeb apgalwoti pahrgrohsijumi. Austrija, ka dsird, esohkt issajijuse, ja Turzija schahdus meera preekschlikumus nepeenemtu, tad wina, prohti Austrija, ari neschaubitohs ar kara-spehku Turzijā ee-eet. — Tē atnahza ta deena, kur pameers beidsahs. Leelwalstis pagehreja, lai Turzija pameeru pagarinajoht. Tē generalis Tschernajews issajija, ka winsch pameera pagarinashanu newarohkt peenemt (kā to fawā laikā ari esam peeminejuschu) un deenu behz tam fahlahs kaufchanahs pee Aleksinazes. Pa tam starpam atkal Kreewija farunajahs ar laimiau walstim, kas buhtu darams, ja Turzija meera preekschlikumus nepeenemtu. Kreewijas Keisars sushitija grafu Sumarakovu us Wihnu ar ihpashu rakstu. Kahdu atbidi grafš Sumarakows no Austrijas dabujis, wehl naw sinams. — Turzijas waldbiba tureja fawu leelo ministere fapulzi un schini fapulze nospreeda, ka esneegtee meera-preekschlikumi ne-esohkt peenemami, pee tam fawus preekschlikumus preekschā zeldama. Schēe preekschlikumi ir tahdi: Serbija un Montenegro patur fawu preeksch kara fahschanahs bijuschu stahwolli; tahm zitahm pawalstehm pahrgrohsichanas. — Tā tahs leetas schim brihscham stahw. Ka leekahs, tad warbuht wehl reis fahls pameera lihgschanu un tad ar kara-spehkeem gahdahs par meeru.

No Belgrades teel Kreewu awisei „Hov. br.“ schahds atgadijums pasinohts: Pee generala Tschernajewa teel atwestis kahds Serbu saldats, kam weens pirhts nozirhts. „Kas tew to pirhtu nozirhts?“ generalis prafa saldatam. „Mans beebdis, es winam to luhdsu,“ saldats atbildeja. „Kapeh; tad? Turki ir tawā dsimtenē eebrukuschu un tu few leezees pirhtu nozirht, lai tew newaijadsētu fawu dsimteni aisstahweht? Waj tew naw kauna, waj tad tu ne-esi Serbeetis?“ generalis faszija pahrmesdams. „Es grihu ar Turkeem kautees,“ saldats atbildeja, „tikai es ilgojohs us mahjahm tikt.“ „Ah, tu grihi us mahjahm tikt, nu pagaidi, tu tuhlt us mahjahm tiksi. Nofkalti pahtarus, tu tuhlt us weetas tiksi man klahbuhdamam noschauts.“ Klusu zeedsams, ne ar wahrdinu schehlastibas neluhgdams, saldats pahmeta kustu, nostahjahs

uf to winam eerahdito weetu pret saldatu pulku un ar aifsee-
 tahm azim gaidija uf nahwes fchahweenu. Rahdijahs, ka
 winam kas nejaufchi prahta eefchahwahs. Winfeh meta ar
 rohku, peegehja pee generala un eedewa generalim 5 dukatus
 luhgdams: „Nodohd tohs pehzak manai feewai!“ Tscherna-
 jews tika firdi aifgrahbts un ifsauza: „Kau tewi welns! Poh-
 fees prohjam un laifnes pats fawu naudu fawai feewai!“
 Kas gan buhtu warejis, ta nupat pafneegta finojuma faral-
 fititajs faka, likt nofehant zilweku, kas wifu wareja pahrzeest,
 nedf par fahpehm nedf par nahwi behdadams, tika ilgojcha-
 nohs pehz fawas dfinutenes winfeh nespehja pahrzeest. Ta
 bija wina waina.

No Semlinas. No Turku pufes bija ifpaustas tahdas finas,
 ka tai 16ta un 18ta September Serbi tikufchi no Turkeem
 fakauti; bet fchahdas finas, ka jaw no Turkeem ifdaudfina-
 tas, nebija patezfah, ka to jaw ari Tschernajewa telegrams
 apleezina. Tschernajews pa telegrafu atlaida fchahdu finu: Kau-
 fchanahs fahlahs pulkften pufzet septinds no rihta tai 16ta Sep-
 tember. Turki tika if fawas apzeetinatahs weetas padfihiti un pehz
 fihwas kaufchanahs Turkeem bija japadohdahs behgchanai. Serbi
 dabuja fawà warà augftakas weetas uf Turku fare pulkeem
 pa labo rohku, majors Binizki eeguwa Gredetines pafalnehm
 un palkawneeks Horwatowitschs usbruka Kruſchjes zeamam.
 Turku apftiprinatu lihniyu uswareja palkawneeks Medwedowski,
 faweenohts ar Krugujewazes brigadi. Buimiru uswareja
 Popowitschs. Tai gan ap pufdeenas laiku Turki wifus fa-
 wus ſpehkus fanehma kohpà un wineem trihs reis wairaf
 ſaldatu bija neka Serbeem, tad tomehr wini nespehja pafau-
 detahs weetas atkal fawà rohkà dabuht. — **Schi Tſcher-**
najewa fina peerahda, ka Turki naw wis Serbus fakahwufchi,
 bet pafchi tikufchi fakauti. Kà fchoreis ta ari zitahm rei-
 fahm mas ko war tizeht finahm no Turku pufes.

— Tai 25ta September teef no Semlinas ta finohts:
 Serbijas walddiba pee zitahm Giropas walstim laidufe rafstu,
 furà wina uffihmejufe tohs breefmu darbus, ko Turki bei-
 dsamòs kautinds pee Serbeem paftrahdajufchi. Generalis
 Tschernajews par ſcho leetu rafsta Serbijas ahriyu leetu
 minifterim ta: „Tai 18ta September muhfu (Serbu) kara-
 pulki dabuja fawà warà kahdu Turku apzeetinatu weetu. Tur
 nu Serbi atrada fawus eewainotohs (kas no Turkeem bija
 fawangoti). Turki fchohs nelaimigohs bija waj nu krusrà
 fitufchi jeb waj ar wadscheem kahjas un rohkaf ſemè eedfi-
 nufchi, teem lohjekfus ar uguni dedfinajufchi, pirkfus no kah-
 jahm un rohkahm nogreelfufchi un wehderus ufſchkehrdufchi.
 Mohzito faweebtohs gihmjus apfkatotees wareja weegli no-
 lemt, kahdas mohkas wini zeetufchi. Kad nu tur atrada no-
 kautus Nizamus, tad no tam redfams, ka minetee breefmu
 darbi ifdariti no Turku ſaldateem (newis no meſchouu Bajchi-
 Bogufkeem jeb Tſcherkefcheem). Muhfu kara-pulki nelahdus
 breefmu darbus nedarija, lai gan ſa-ihgſchana pret Turkeem
 bija til ko fawaldama.

No Amerikas. Pahf pafauls leetu iftahdi Filadelfijà
 jaw tikam finojufchi; tagad wehl kahdu wahrdu pahf to fa-
 zifim. Kà zitas walftis, ta ari Kreewija bija leetas uf if-
 ſtahdi Filadelfijà fuhrijufe. Tahs no Kreewijas iftahditahs
 leetas teef ahfemes awifés lohti uſteiktas, ka tahs neween
 ſmalkas un labas, bet ari glihti un mahfligi iftrahdatas.
 Wiſs, ko Kreewija ir iftahdijufe, ir labf, glihts un jauks.
 Kamehr Amerikas amatneeki un fabrikanti par tam ruhpejahs,

ka waretu prezes iftrahdaht lehtas un daudſumà, pee tam uf
 preffchu labumu mas ko raudſidamees, tamehr Kreewija fawòs
 iftrahdajumòs wifu pirms par tam ruhpejahs, ka leetas buhtu
 kreetnas un derigas un pee tam ari ſkaiſtas un glihtas.
 To leelaku uſſlawefchamu uf Filadelfijas iftahdes ir nopelni-
 juſchi Kreewijas ſelta-kaleji, jo pahf wineem tika ta ſpreeftis:
 „Maſkawas un Dulas ſelta-kaleji ir tee leelakee meiftari fawà
 amatà un mahflà par wifu pafauli.“ Schè mums atkal
 ſkaidra peerahdifchana, ka muhfu plaſcha tehwiya, Kreewija,
 tapat ka zitas buhſchanàs, ta nu ari amatneezibà un mahfl-
 flàs ar milfu ſohleem dohdahs uf preffchu.

Sihki notifumi if Rihgas.

Tai 11ta September ſtarp pulkften 11 un 12 preeffch
 pufdeenas tika if augſchas tahſchas tai Trohnamantneeka-bul-
 wari N 17 buhdamà namà Blaſewitscha fungam ifſagtas
 daſchadas drehbes, fudraba-leetas un zitas leetas wehrtibà no
 387 rubkeem. Gefahlumà dohmas greefahs uf tureenas 15
 gadus wezo deenafmeitu Juhli R., ka winai pee ſahdſibas
 bijufe data; bet wifl puſlini bija welti, no winas kaut kahdu
 iſteiffchane ifdabuht, tapat bija welti, kad winas wezako un
 tuwako radu mahjas tika ifmekletas, ta ka Juhle R. tika
 atlaifta. Bet to leetu tahlak ifmekledama polizeja greeſa at-
 kal fawas dohmas uf Juhli R., kas pa to ſtarpu no dee-
 naſta bija atlaifta. Tai 23ſchà September polizeja it ne-
 jaufchi usnehma mahjas ifmekleſchane pee Juhles R. wezakeem
 un tur tad atrada kahdas no ſagtahm leetahm. Behz ilga-
 kas leegſchanehs Rihſes R. mahjas, ta 17 gadus weza (Lihſe
 un 13 gadus weza Anna ifſajija, ka winas ar fawu mahju,
 mineto Juhli, kas pee kaufmana B. bija deenafstà, noruna-
 juſchas ta: kad Lihſe ar fawu gaſpaſchu feſideenu aifeeffchoht
 uf turgu, tad wina atſtahſchoht mahjas durwis ne-aifflehgtag.
 Abas mahjas tad ari tai 11ta September nama tuwumà
 gaidijufchas, lihds winu mahja Juhle ar fawu gaſpaſchu uf
 turgu aifgahjuſchas, un tad ari nelawedamahs namà eegah-
 juſchas un pehz norunas ari durwis walà atradufchas.
 Dſihwolli eegahjuſchas, winas nehmufchas, ko ahtrumà ſpeh-
 juſchas ſakampt un to wifu kohpà fafehjuſchas winas ne-
 manohf pa trepehm nogahjuſchas. Zaunaka mahja Anna at-
 wedufe fuhrmani un tad winas ar fuhrmani nobraukufchas
 Bahrdaugawà pee kahdas tur dſihwodamas radineeſes, ſaji-
 damas, ka winu wezakee tikſchoht ifkihlati un tamdeht winas
 kahdas leetas atwedufchas preeffch paglabahchanas. Behz
 kahdas nedetas ſagles dohmadamas, ka nu no polizejas mekle-
 ſchanas efoht drohſchas, ſagtahs mantas pahrweda mahjäs.
 Kà jaw minejam, tad tai 23ſchà September polizeja ifmek-
 ledama kahdas no ſagtahm mantahm atrada. Kad nu ſagles
 bija rohlàs dabutas, tad ari polizeja eeſpehja, tahlakl pehti-
 dama, ari tahs zitas ſagtahs mantas rohkà dabuht. Pret
 noſeedſneezehm tagad eeſahkta teeſas ifmekleſchana.

Kas ir mihleſtiba?

Mihleſtiba ir zeribas pilns pawaſaris, kas muhfu firdis
 eelihgimo; mihleſtiba ir jauka laipniga wafara, kas mums
 daudf ſaldus preekus gahda; mihleſtiba ir rudens, kas muhs
 ar bagateem augeem aplaimo; mihleſtiba ir ſeema, fur debeſs
 daudf reis aymahjahs un aufſti wehji un bargas aufas muhfu
 kaulus drebina un muhs lehti kapà eegrufch. — Mihleſtiba
 ir ſkaiſta puke, ko katriſ labpraht kohp; mihleſtiba ir nahwig

No jauna ir isnahkuse un wifās grahmata bohdes dabujama:

Kreewu walodas pirmais eefahkums. Birma lafishanas un walodas-grahmata no Karl Haag.

Rehwelē, 1876. Maksa kartoneceta 40 kap. Schis grahmatas wabzu original-isdewums ar to wircrafsiu: „Die Anfänge der russischen Sprache. Erstes Lese- und Sprachbuch für Elementarschulen von C. Haag. 3. verb. Auflage. 1876.“ ir sipri isplahitita un teel zeenita deht sawa metobisla un weegli faprostama fashahojuma, zaur ko Kreewu walodas pirma pamata eemahfishanas ir lohiti paweeqlinata. Ispafshi fshi peshda bufishana bij, kas muhs pamudinaja fsho grahmata fagatawoht preelsh Latweeschu skolahm, un mehš zeram, ka wina preelsh tahm israhdišes til pat deriga, la jaw ir Wabzu elementar-skolahs. 1

Latweeschu bildes

istabahm par glihtumu, kas dabujamas J. C. C. Kapteina grahmata-bohdē Gelfch-Rihgā leelajā Kaleju-eelā № 4.

- 1) Muhfu augstis Kungs un Keisars 10 kap.
- 2) Birma wispahrigo Latweeschu dseefahanas-fwehtu peemina. Rihgā, 28. Juni 1873. 50 kap.
- 3) Par Jura Allunana (+) „Ne wis flintojoht un puhstoht“ fshetrejadi pa 20, 40, 80, 1 rbl. 20 l.
- 4) Andrejs Spahgīs (+) 50 kap.
- 5) Juris Neikēns (+) 30 kap.
- 6) Kr. Woldemars 50 kap.
- 7) Kaspar Beebardiš 50 kap.
- 8) Mahju fwehtiba 30 kap.
- 9) Greenlandeešha Kajarafaha atgreeschana zaur mišionaru Jahn Bek 2 Juni 1738 (ar isfahdro-damū drulatu lapinu klah) 10 kap.

W. F. Häcker grahmata-bohdē dabujams par 25 kap. f. pušahbu wahšos eesees

Skohlās-kalkismis no Krimuldas mahjtaja W. Walter.

Jauna restorazija.

Zaur fsho zeen. publikat daru finanšu, ka esnu Pehterb. Ahr-Rihgā I. Aleksand.-eelā Nr 5, eetaiſijs jaunu restoraziju. Peedahwaju labu pušdeenu la ari dshreenus un ehdeenus pehs ehdeenu kahres, latra deenas laita, mahja un ij mahjas wislehstati. Laipti apmelleht eeluhšj

C. F. Petrowiž.

Defmit bišhu-kohki,

pilni ar medu un no stipreem spēetēm, filu bitehm (Wabšemes forte), kas muhsu gaisu tikpat la tureenā paneš, pee tam lohiti spēetiſa forte, kas 4 lihšj 5 reis wafarā spēetojāhs, tadeht lohiti isdewi-gas preelsh bišhu-lohpšchanas, teel pahredohti 11 rbl gabalā, la ari mahšine preelsh spēetu ſaem-ſchanas par 5 rbl un wehl ſalmu strohpi, pušapati un ar atsumjameem luhkeem ſahņōs, tas no ſhe-jeenes diſchlera kaſing taiſiti un pehnā pawafarā jaw tapa isfahdinati.

Glohā, Dittes k. mahja.

10 ſchoku kahpoſtu

ir Salasmuiſchā pohredohtami. Klahatalas ſinas pee muiſchā waldišchanas.

Mahja ar 400 kwadrat-aſu leelu grūti ir pahredohtama Smilſchu-kalnās Wagonu-eelā № 9.

No zensures atwehlehts. Rihgā, 1. Oktober 1876. Drihehts un dabujams pee bilſchu- un grahmata-driketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera baſnijas.

Magnsifhne

Kungu- un Pehtera-baſnijas-eelu ſtuhrī. Wislabakahs

gummi galofchas lehti

pahredoht leelumā un maſumā if Rihgas gummi-prezu fabrika J. W. Wündel. 2

P. Verchendorff

Kalku- un Schlahnu-eelas ſtuhrī Nr. 13. Dabuſu tagad pat: ſeeuweſchu mehtelus un ſakas jaunašōs ſaſō-nōs no 750 lihšj 23 rbl. gabalā, la ari wati uſ 25, 30 un 35 kap. mahžinā.

Ar roſkahm un laſ- jahm dſenamas ſchulamas maſchines preelsh mahjas, la ari preelsh ſtrohde-reem, kurpneekēm un ſedleneekēm pahredoht par wiſlehtakahm zenahm

Ziegler un beedriš, Rihgā, leelā Smilſchu-eelā № 19.

wehryſchanas-maſchine

kurai 200 wehryſtupes, ir pahredohtama pee Rechtern un beedra, Rihgā, leelā Smilſchu-eelā № 16.

Jaun-Bebru muiſchā ir diwi lohpu-muiſchinas, leels krohgs un pilnigi andelē buhdama bohde, no Surgeem 1877. g. ijreutejami zaur tureenā muiſchas pahrwaldibu. 2

Mahja ar grūti ir pahredohtama Ahgeles-kalnā. Japeepraſa Kliſ- wer-ſalā pee Luſowa pirts, pee Ranta waktneekā Pinosrowſky.

Wihnuſis

ar wiſu inventaru teel no 1. Oktober ſch. g. pah-redohts. Japeepraſa Suworow-eelā № 31, pee friſeera.

Mahja ar grūti ir pahredohtama Saſlaukā Aleksander-eelā № 1 un 3. Klahatalas ſinas turpat.

J. Malmberg un beedra

Maſkawāſ tehju-bohde, Rihgā, Kauſ-eelā Nr. 18. Nebinina-namā.

No ihſtenahs karawanu-tehjas (jauns raſchojums) mehš peedahwajam la ihpa- ſchē augſtās ſortes:

Ischen-mi-joui	tehju par 1 rbl. 60 kap. mahžinā.	5
Sun-lau-tſche	" " 2 " " " "	
Rofe Imperial	" " 2 " 50 " " "	
Daſchadas ſamiſijas tehjas	par 1 " 20 " un 1 rbl. 40 kap. mahž.	

No jenzures atwehlehts. Rihgā, 1. Oktober 1876.

Rulbas rospuſta ir pahredohtama Pehterburgas Ahr-Rihgā Ka- leju-eelā № 26.

Lehgeris un iſſuhtifchana ſemklohpibas-maſchinu

un wiſas ſortes rihtu, la ari Paekarda

ſuperſoſatu,

turi tē jaw 15 gabi par labeem atrasti un ſawu labu ihpaſchibu deht jaw pirma ſemklohpju israhdi- ſchanā 1865. gada medalu dabuja.

P. van Dyk, Rihgā, leelā Smilſchu-eelā № 1 un 19.

R. Garret & Sons,

fabritiſ eetaiſihts 1778. Lokomobiles, damf-kuſamas dſirnawas, damf-katlus un gulofchas damfua- ſchines wiſadōs leelumōs,

platas un riſki greesdamahs ſeh- jamas-maſchines, tihriſchanas un ſorteereschanas- maſchines, eſſeku-maſchines u. t. pr.

Krahjums

pee F. W. Grahmann, Rihgā, Rifolai-eelā klatuſ ſrehiſneeku-dahreſom.

Behſiſ.

17. Oktober teaters un weeſiſgs wafars.

18. Oktober teaters. Abds wafarōs Ulricha muſika. Puſe no eenahluma Turzijas ſlahweem par labu. 2

J. L. P. beedrenu preelſchneeziba.

Biſſerē tai 10. Oktober 1876 iſrihlohs teateri un weeſiſgu wafaru.

Cefahkums puſſi. 5 wafarā. Klahatalas ſinas zaur programeem.

J. Malmberg un beedra

Maſkawāſ tehju-bohde, Rihgā, Kauſ-eelā Nr. 18. Nebinina-namā.

Ischen-mi-joui	tehju par 1 rbl. 60 kap. mahžinā.	5
Sun-lau-tſche	" " 2 " " " "	
Rofe Imperial	" " 2 " 50 " " "	
Daſchadas ſamiſijas tehjas	par 1 " 20 " un 1 rbl. 40 kap. mahž.	

No jenzures atwehlehts. Rihgā, 1. Oktober 1876.

47 Dari pareisi un nebihstees ne no weena.

I.

Tirgotaja.

Kas gan wisa pilssehta rudahs Leenes nepasina! Kas ta par tirgus deenu buhtu bijuse, fur wina ar faweem auglu- un jaknu-kurweem buhtu truhstuse! Zil ilgi schis leelais, leefais seewetis jaw pilssehta peemita, to neweens nesinaja pateikt, un daschi ispauda, ka ruda Leene no Metusalem laikeem wehl atlikufehs. Ka ta nebija pateesiba, to jaw no rudahs Leenes ahpujes wareja noslahrst; winas spehks wehl nebuht nebij masuma gahjis un winas kuplee tumfscharkanee mati, kas winai „rudahs“ Leenes wahrdu bij ispelnijufchi, wehl arween tajas pat krahjas laistijahs, ka fenakos laikos. Chymoti bij ari, ka laudis winu par rudo „Leeni“ daudsinaja, jo winai nemas nebij Leene, bet pehz krustamas grahmatas Katrina wahrda, ka to ari us schiltes pah winas nama durwim wareja lasiht, fur farfanahm sismahm us melna gaida stahweja rakstihis:

Chdamu leetu-, auglu- un jaknu-bohde pee
Katrinahs Lahpitajas.

Ari tepat war malku un ohgles dabuht pirkt.

Mehs teizam „winas nama“ un to gluschi pehz taisnibas, jo rudai Leenei paschoi jaws nams peedereja. Schis nu gan nestahweja kahda leelas eelas mala, bet attahla un nabadsiga pilssehtas stuhri, bij no lohka ar schindelju juntu, tilai weenu etaschu augtis, furu ruda Leene ar jawu 13 gadus wezu mahfaedhtu Kalsu apdsihwoja. Kalsam no ftohtas beedreem ari bij palame dohta; — winu jauza par „ahdbilfi.“ kas no tam nahja, ka winsch katru baltu deenu minetu nesaplohfamu drahnu gabalu walkaja.

Kals bij laikus peedsihwojis, fur winsch lohti smalkas drahnas aplahrt staigaja, lihds kamehr peepeschi wina dsihwe laimet peenahja. Sehna tehws bij til ko apprezejees us Ameriku aigahjis, tur Nujorka andeli cetaisijis un zaur zihhibu un taupibu labu grafi eekrahjees; bet wehlat winam peesitahs kahds blehdneeks, kas winam wina fuhri gruhti pelnitu naudu iswhla un ar to aishenga. Wilfenam, Kalsa tehvam, nebij ne tahs firds, ne ta stipruma, ar ko scho nelaimi pahzeest, jawu isfamifschana winsch palaidahs dserschana, zaur ko ihja laika ta panihla, ka wina feewai no wina bij jafschirahs. Schi brauja ar jawu feschu gadus wezu dehlinu atpatat us Ciropu un atrada pee sawas mahfas, rudahs Leenes, mihlu pajuntu. Behdas un firdsehsti winas weselibu ahtri sagrausa un winu agri kapu eegrubda; bet Leene peenehma bahreniti Kalsu behrna weeta, jo wina tehws wais no fewis nekahdas wehst nelaida.

Kals, kas pa tahm starpahm astonus gadus wezs bij palizis, israhbijahs par nebeddigu palaidneeku, kas pat ne meloht ne sagt nebihjahs. Kamehr pee grahmatas buhtu bijis jafehd un usihtigi jamahjahs, tikam winsch pa eelahm aplahrt wasajahs, wisadus palaidna stikus isdaridams un nereti walara faplehstas drehbes pahrahdamas.

To redsedama ruda Leene wispirms few eegahdaja lunfanu fpeekiti, ar furu wina tad mahfas dehlu ka peenahlahs eepetra; bet kad kuhleeni neta nelihdseja un Kals aishweenam atkal faplehstas bilfes us mahju pahrahja, tad wina tam kahdu deen pahri tumfchas ahdas bilfes apwilla, schahdus eewehrojamus wahrdus dahwanai peelikdama:

„Ta, Kals, tahs ir stipras un lehti nepahrplihshs, — bet ja tu tatschu ari schis fabeigtu, tad — tad raugi pats, fur zitas dabu.“

No tahs reises Kals tilai ahdas bilfes rahbijahs, un ja kas winam usmanigi pakal raudsija, tas wareja eewehroht, ka sehns bij tapis kahrtigaks un tiklaks. Gelfschigais zilweks sinams wehl deesgan launs iskatijahs, tomehr tas no ziteem nelehti teef eewehrohts, pat ruda Leene wina nepasina. Wisa winas audsefchanas mahfla bij, kreetni eefukht, kad pelnihts, — jo to wina no sawa nelaika tehwa bij mahzijufehs un ta behrni bij wisi par derigeem zilwekem isaugufchi. Bet ka scho firdis tahdas launas dsihfchanahs nebij bijufchas, kahdas pee Kalsa bij atrohnamas, tas winai nenahja prahta, jo winas weenigais likums bij: „Dari pareisi un nebihstees ne no weena!“ Wina tizeja, ka wisi zilweki esohht tikpat taisnigi ka wina un buhtu papreesch wisur zitur taunu firdi meklejufi neta pee Kalsa.

„Winsch ir newaldams puika,“ wina nereti faweem pasihstameem fazija, „wajog winam zeeti pakal kuhloht, bet firds winam ir laba, to pats Deews sina.“

No ta mihlais Deews it neta nesinaja, bet gan, ka Kals us tahm pehdahm bij ustaisjees, pa kurahm eedams reis par breefmigu laundari wareja tapt. Jo winsch jaw tagad saga ka krauklis, un til gudri ka pats sagtu meiseris. Wina audschu mahte winam jaw ilgaku laiku bij ustizejufi us tirgus platscha, kas ftohtas tuwuma, auglus pahredoht. Ziklihds ka mahzibas stundas beidsahs, nahja Kals pee pahredofschanas un Leene gahja mahju apkohpt un mahja zitas prezes ispahredoht. Ihsa laika Kalsam jaw wisadi stiki bij rohka; winsch mantas dahrgak pahrdewa un weenu datu naudas patureja. Ruda Leene no tam neta nemanija un ta tad Kalsam arween bij kules pilnas ar naudu. Ar scho winsch tad few wisadus kahrumus eegahdajahs un bij wiseem faldumu pahrdewejeem pastahwigs weesis.

Buhtu ruda Leene tilai weenu drufzinu no sawa audsekna weegsprahhibas pamanijufe, wina to buhtu puslihds nositufe, jo isfchlehrschana un meefas kahribas bij preesch winas tas wisleelakais taunums, no furu wisi ziti taunumi iszehlahs. Jo wisu sawu muhschu wina bij taupijufe, katru deeninu ar usihtibu pee darba pawadidama, tapehz winu ari ikkattis gohd- bihjigi uskuhoja un no winas labprahht pirka. Bet no winas ilgu gadu krahjumina neweens it neta nesinaja un wina to ari wisai bailigi preesch pasawles azim fsehpa. Tikai schad un tad, ihpafchi leelas fwehtku deenas, wina few to azu preeku nowehleja, sawus spohschohs dahlderus, kas eesch gultas falmu maifa glabajahs, pahraudsidama un pahrskaididama. Tahdas reises smaidi us winas zeeta gihmja laistijahs, no ka dohmaht waretu, ka wina sishsta un naudasfahriga, ja wina daudskahrt par gluschi zitadu nebuhtu israhbijufehs. Wajadseja tilai pee pilssehtas nabageem un truhzigeem aptaujatees un tad no wisahm pufehm atflaneja flawa rudahs Leenes labai firdi un gohda prahtam, wisi sweiza rudo Leeni, kas wisur pilnahm rohlahm rahbijahs, fur truhlum un nabadsiba speeda.

Wina wisadi dsihwoja Deewam palihlamu dsihwi; feschas deenas nedeta wina ne-apnufufe pawadija pee gruhta darba, bet feptito wina fwehtija Deewam par gohdu. Nebij newee-

nas fwehtdeenās, fur ruda Leene zehla ifkohpuſehs, kà tas fwehtu deenahm par gohdu peenahlahs, nebuhtu baſnizà bijuſe; bet kas wehl wairak bij, wina baſnizà dſirdetas mahzibas mahjà zihthas ari iſpildihſt. Janoſchello, ka tikai maſa daſa no gahjeſeem baſnizà tà dara, bet daudſlahrt tahs pamudinaſchanaſ, kaſ wineem netihſt, itin ahtri proht aiſmirſt, — tà kà winſch faſihſtejuſchais ſihſtulis, kam baſnizà pahſ kſiſtigu ſchehlſirdibu klaufotees aſaras ſtraumehm pluhda un kuruſch deenu peh; tam nabagu faimes tehwu liſa zeeumà meſt, tapeh; ka ſchis neſpehja pret trihſdeſmit vrozentehm aiſnemtu naudu nolikta laiſa ardoht.

Kà jaw fajiam, pee ſchahdu „fwehtu“ lauſchu ſchkiras Leene nebij peeſchkirama, tapat ari ne pee tam, kaſ ar ſawu deembihjibu leelahs un tikai tur Deewu luhds, fur ziti to redſ. Leene turpreti luhdſa Deewu aiſweenam mahjās ſawà klufa kaktinà un laſſja zihrtigi bihbelè.

„Labala drauga par fwehtu gramatu naw paſaulè,“ mehdsa wina teikt, „lai dſihwè gaditohs kaſ gadidamees, — fwehtos rakſtos ikreis eepreezinaſchanaſ un padohmu atradiſt.“

Kaſam nereti bij audſchu mahte iſ bihbeles preekſchà jalafa, ko winſch ari ar leelu patikſchanaſ liſahs darohſt, lai gan klufam pee ſewis par to pukojahs un no gara laiſa neſinaja ko eefahkt. No tahm muhſchigahm ſlubinaſchanaſ un rahſchanaſ, kà winſch fwehtas mahzibas noſauza, winſch labpraht negribeja neka ſinaht; ar wina nodohmahm tahs neſakrita.

No tam zehlahs, ka Kaſs ar laiſu leeliſki peenehmahs leekulibà, ka tapa iſweizigs laudim peemihlinatees un no wineem ſawu iſhto dabu ſlehpt; ka winam iſdewahs ſawu audſchu mahti apmahniht, pahſ to nemaſ naw ko brihnitees, jo ruda Leene, pate melohſt nepraſdama, wiſu tizeja, kaſ tai tika teiktſ, lihds beidsot laiſi winai azis atwehra.

II.

Nabadſigi laudis.

Behwer-eelà dſihwoja nabaga bet gohdiga ſchloſera familija, ar kuru ruda Leene zeeti bij ſadraudſejuſehs.

Zautro tehws ſtrahdaja aſchuhjamu maſchinu ſabrikà. Lai gan winſch turpat no agr rihta lihds wehſlam wakaram un pat pa walaſ brihſcheem nepeekuſis nopuhlejahs, tad tomehr ar wina pelnu preekſch iſdeenifſchligahm waijadſibahm nepeekifa, jo Deews bij winu ar feſcheem behrneem apſwehtijis, kaſ arween labi weſeligi un ſtipri ehſtgribigi bij. Kam paſcham behrnu pulzinſch, taſ gan ſinahs, zil preekſch feſchu tahdu mutiſchu apmeerinachanaſ waijaga. Zautro mahte ſawam wihran palihdſeja, gan preekſch ziteem ſchuhdama, gan maſgadama, bet tomehr ruhpes neweenas deeninas no Zautro familijas ne-atſtahjahs. Behrni bij wehl par jaunineem preekſch tam, wezakeem palihdſeht grubtu likteni atweeglinahſt, weenigi kſchetrapdſmitſ gadus wezais Juris buhtu warejis ari jaw pee darba kertees. Sehns buhtu ar mihtu prahtu wiſu uſnehmees, ar ko til wezakeem kahdu daſu no wina grubtumeem waretu atnemt, bet tehws to ne-atlahwa, turpreti dehlam teikdamſ: „To ihjo laizinu, ko wehl ſkohlà palikſi, luhko preekſch tam iſleetohſt, lai ko kreetnu eemahzitohs, jo laba ſkohlàs mahziba ir wairak pahſ zitahm leetahm un brangas ſinaſchanaſ ir kapitalſ, kaſ nekad newar iſputeht. Tadeht eſ tohs grubtumus uſnehmohs un tewi birgeru ſkohlà juhtiju, lai tu to paſchu iſmahzees, kaſ leelu un bagatu lauſchu behrneem mahzihts teek. Un man taſ naw janoschello, jo tu arween eekſch tawas no-dafas taſ pirmais eſi bijis un tawi ſkohlotaſi ar tewim ir meerà.“

Taſ pateeſt tà bij un Juris daudſlahrt ziteem behrneem par preekſchſihmigu ſkohlneeku eeteiktſ tika.

Muda Leene, kaſ familijas truhzibu paſina, gan ſlepeni, gan ſinami tai ſcho to peebihdija, kaſ ta brihſcha waijadſibu iſpildija.

Bee iſdeenifſchlahm maiſes ruhpehm bij Zautro tehwm preekſch ne-ilga laiſa wehl zitaſ behdas peeſitufchahs. Fabrika, kura winſch lihds ſchim bij ſtrahdajis, tika kaſdam Amerikaneetim, Murray wahrda, pahredohta. Jaunais ihpaſchneekſ drihſumà ween iſrahbijahs par wihrn, kam ſawu ſtrahdneeku labums nemas neruhp, kam netik ween graſis pee ſirds pee-audſis, bet kaſ zitam neka laba nowehleht newar.

Winſch kà atnahjis, tuhlin darba laiſu pagarinaja, beſ ka algu tai paſchà mehrà buhtu pa-augſtinajis. Fabrikas laudis ar to nebij ar meeru un kad wiſas pretirunaſchanaſ bij weltas, tad wina atſtahjahs no darba.

Bet zil ilgi gan lai nabaga ſtrahdneeki, kuri pa leelakai datai apprezeti bij, beſ darba un tà tad ari beſ pelnaſ iſtur. Wineem waijadſeja uſ Murray'u atpaſak eek, kaſ no ar wineem jo zeeſak apgahjahs.

No ta laiſa wareja kahds puſgads pagahjis buht, kad Zautro tehws kahdà wakara gluſchi noſkumis no darba pahrnahja. Mahte tuhliſt nomanija, ka tehwm kaſ ſirdi noſpeeſch un waijaja peh; wina behdu zehlona.

Bet Zautrais pakratija tikai galwu un atbildeja: „Weh-lak, — kad behrni buhs guleht aiſgahjuſchi. Lai ari Juris papreekſch ſawus ſkohlàs darbus nobeidſ.“

Kad behrni bij awgulufchees, ſahka mahte atkal waijaht: „Bet tehwm, kaſ tad iſhti ir notizis? Man tihri bail, kad tarwu behdigu gihmi uſſklatu, — ſtahti taſſchu man wiſu.“

„Eſ ar lungu ſaſtrihdejoſh.“

„Ar Murray lungu?“ mahte bailigi iſſauza, „waj Deewin, kà tad taſ wareja notikt?“

„Om,“ atteiza tehws, „tu taſſchu ſini, ka lunga dehlſ Dſchons ar muhſu Juri tai paſchà ſkohlà un tai paſchà klaje ir. Nu, un jaunais lungs naw weens no teem zihrtigajeem un winam daudſtreiſ ſkohlà peh; beigtahm ſtundahm par ſtrahpi weenam japaleek atpaſak. Muhſu Juriſ ir, kà to man ſkohlotaſis Schreiber lungs ſtaſſija, pahri pahſ lunga Dſchonnu pazeltſ un winam ir uſdohtſ jauna lunga darbus pahrluhloht un ari jauna lunga uſweſchanoſh peeſtatiht. Taſ nu ir fabrikas lungu ſakaitinajis, jo Murray kundſe ir wehl lepnaka pahſ ſawu lepno lungu.“

Nu, lai ari buhtu kà buhdams, ſchowakar peh; pabeigta darba leek lungs mani pee ſewis faukt. Winſch mani ne wiſai laiſni ſanehma, jo pirmais wahrds bij: „No kura laiſa tad par mohdi tizis, ka mani ſtrahdneeki ſawus behrnus tai paſchà ſkohlà juhta, kuru mans dehlſ apmekle? He? Laikam gan gribeet no ſawa ſenka leelu wihrn iſtaifiht — kahdu miſteri? He? . . .“ Sirds man pee ſcheem wahrdeem gan gribeja pahrluhſeht, bet eſ tomehr ſawaldijohs un atbildeju meerigi: „Bahrleezigi leelas eedohmas man nemaſ naw; Juris tikai lai ko kreetnu eemahjahs, ka lai winſch tahtak par ſawu tehwu waretu tiſt un ka tad winam ziteem par wehtgu nebuhtu japaleek.“ — Murray lungs ar ſawahm maſahm pelekahm ſaka azim mani ſohbodams uſluhkoja un tad noteiza: „Lepnibas draugs ne-eſmu, un dohdu Jums ko padohmu, drihſumà pahſ to gahdaht, ka lai Juhju dehlſ zita ſkohlà teek . . .“

(Turpmal weht.)

Lords Nilsens (Nelsen) un wina jaunais draugs.

Skaitis rihts bija aisaufis. Anglijas flote guleja Bortsmutes ohstā un til ween gaidija us admirala atnahfšchanu, lai waretu dohteess juhrā eefšchā. Us slagufuga, breefmigi leela linijasfuga, bija pat laban wisi kā eefahfufchi rohfitees. Admirals, fawa laika flawenakais juhrneeks, bija pat laban kā atgahjis noht no krasa un kugeneeki gatawi to fagaibih.

Jaw fugu leeleegabali bija eefahfufchi fawu pehronu fweizinafchanu, kad admirals Nilsens, pawadihts no gresni gehrteem wirfneekem, us fuga wirfus usgahja.

Us ta pašcha drufku nofahnus stahweja kahds jauns puifis, war buht aſtonpadsmit gadus wezs, kas to wifu uſlubtoja ar leelu wehribu. Wina apgehrebs bija weenkahrtigs, bet tihrs. Kad admirals wirsneeku apfweizinafchanahm bija atbildejis, tad winfch it nejaufchi us jauno zilweku azis uſmetia.

„Kas ſchis ir?“ winfch waizaja, pagreesdamees us fuga kapteini.

„Jauns puifis, kas tā ap pulksten 5 nahja us fuga,“ kapteinis atbildeja.

„Winfch pee tam palika, ka ar Zums jarunajoht, ar Zums, tadehl ka tam Zums kaut kas ſwarigs efoht japafinojoht.“

„Nu, mans dehls,“ admirals fajija us to laipnigi, „ifrunajeess gaischi.“

„Beedohdeet, Kungs,“ jaunais zilweks atbildeja; es nahju Zuhš luhgt, mani lihds juhrā nemt.“

„Waj tas ir wifs, kas jums bija ſakams, juhs jaunais behglis?“ kapteinis waizaja bahrgi.

„Lai winfch paleef,“ admirals fajija ſmeedamees. „Kahdā weeta tad tu gribetu eefahf?“ tas waizaja, atkal us to puifi pagreesdamees.

„Kad juhs gribetu mani uſnemt par fawu fajitespuitu,“ tas jaunais zilweks atbildeja, „tad es lohti laimigs buhtu.“

„Tahs naw lahga zeribas preefch tahda, kas zil nezil kaut ko grib aifneegt,“ admirals fajija laipnigi.

„Tas til ween ari buhs tam eefahfumam,“ jauneklis atteiza. „Kad juhs man uſmudinaſeet, tad jaw gan eefchu fawu zelu tahfakti. Zuhš pawehleet un es juhfu pawehles iſpildifchu.“

Admirals winu laipni, bet zeeſchi uſſkatidams, ſmaididams fajija: „Nemſchu us ſchi brauzeena tewi lihdsā, un kad tew prahts nejahs us preefchu tapt, tad iſdewigu brihdi tew gahdafchu. Kā tewi ſauz?“

„Edwardu Lee.“

„Tad labi, Edward, es tewi peenemu fawā deenastā,“ admirals fajija. „Balaiſchohs, ka tu to uſtizibu ne-apgahſi, ko es us tewis turu.“

„It ne buht nē, angſtais kungs,“ fajija jauneklis nopeetnā gihmi, gohdbihjigi fahnus atkahpdamees, lai admirals garam waretu pa-eet.

Diwi ſtundas wehlfaku dewahs preefchfugi juhrā, teem palaka wifa gara fugu-rinda, pee Gibraltara ar Winzentu ſaweenotees.

Admirala jaunais ſulainis fuga-wirsneekam it labi patika, pirms wehl brauzeens fawu zela-galu bija aifſneedſis.

„Janoſchchlo,“ fajija admirals kahdā deenā us fawu slagufkapteini, „ka tahdam puifim kalpa-weeta ja-iſpilda.“

Kapteinis bija ar fawu wirspawehletaju par ſcho leetu weenos prahts, un ſchis ſafpreefchanahs augli bija, ka peežas deenas wehlfaku peebraufufcheem pee Gibraltaras, Edwards Lee us admirala Nilsena ihpaſchu wehlefchanohs no Winzenta fuga-junkura papihrus dabuja.

Nu eefahfahs ta flawena krusofchanas-braufufchana pa widus-juhru, Bonapartu ar wina floti uſmekleht. Tai negantā aukā, kas admirala-kugim maſtus norahwa, iſrahbija jaunais Lee, ka tas to tam no fawa leela pawehletaja dahwato draufibu pelnoht; us fuga wisi to flaweja. Tad peenahja ta ihfa uſtureſchanahs pee Sirakufas, tur nogaidiht atnahlam tohs peepraſtohs palihga-ſpehkus un tad prohjam-aibraufufchana us Egipti.

Beeminama 1ma Auguſta rihta-blehſma atklahja Anglu azim Frantſchu karohgu us Alekſandriju plewinajotees un Frantſchu floti Abukiras ohstā. Edwards Lee stahweja us slagufuga blakam wirspawehletajam.

„Tur wini ir!“ atſkaneja no wifu mutehm, kad fugi tahlumā bija pamanami.

„Ja, gan ir, nomurfſchkinaja fuga junkurs, „un mehs pee teem buhſim, pirms wehl naktis buhs uſbrukufi.“

Nilsens uſmeta ſchigli, bet labpatihkami fawas azis us to.

„Tur war preefch mums latra augſta laime ſelt,“ tas fajija ſmaididami.

Winam bija taiſniba. ſchi breefmiga juhras-kauja, kas behdas un pohſtu tikdaus Anglu ſamilijas ſagatawinaja, atneſa ſcheem abeem wihreem flawu un gohdu. Pa wifu to kauhſchanahs-laiku ne-iſlaida admirals to jauno fuga junkuru no azim, un pa wifu zauru garo trohſfna pilno wafaraſnakti nenofuda no wina gihmja apmeeribas-ſpibdums, kas to paſchu bija apſpibdinajis, no rihta jauna juhrneeka wahrbus iſdſiridoht. Ta pati ſina, kas Nilsenu apfweizinaja par lordu, tam ari paſinoja, ka wina luhgfchanas-eeſneegſchana efoht paklauſita, kas jauno Lee par wirsneeku pazehla.

Zaur to, ka tas it no ſirds fawu kahrtu miſheja un breeſmu-ſtundās drohſchu ſirdibu parahdija, tapa tas jaunais wirsneeks drihs paſihſtams us Anglijas karaflotes.

Atnahja ta deena, kur notikahs ta flaweena juhras-kauja pee Trafalgaras. Edwards Lee bija tas pirmais pehl kapteina. Kaujai eefahfotees winam tuwojahs lords Nilsens un rohtu us wina pleza uſlikdams fajija: „Buhs karſta deena preefch mums, Edward. Zeru, ka juhs to ſweiki aiſlaidiſeet.“

„Darifchu, kas man peenahfahs, milord,“ Edwards fajija. „Bet,“ tas peelika klaht, rahdidams us mundeeri un gohdaſihmehm, ar kahdahm Nilsens pret fawu eeradumu bija iſgresnojees. — „bet kadeht juhs, milord, til paſihſtami gribat iſchahbitees, lai eenaidneeku lohde juhs ahtraki trahpitu.“

„Man ir tā ap ſirdi, it kā mans laiks jaw beidſees,“ Nilsens atbildeja, „un eſmu tadehi ſchodeen wifu fawu greeſnumu apgehrebs. Gohdā es to eemantojis un gohdā gribu ar to mirt.“

Leelais juhras waronis bija rihtigi paredſejis. Kaujas karſtumā lohde winu pagahſa gar ſemi. Kuga kapteinis un Edwards winam peesteidsahs klaht. „Eij us fawu weetu atpaka, Edward,“ winfch fajija, „Deems lai tewi ſwehti, mans dehls!“

Ar grehtu ſirdi Edwards greeſahs atpaka us fawu weetu; bet lihtens, kas wina zelus ar Nilsena dſihwi likahs til zeeti lohpa faiſtijis, parahdija ari ſchini deenā fawu noſlehpuma pilnu ſpehtu. Nahja breefmigs ſchahweens iſ Frantſchu leelgabaleem; pulweru duhmi aplahja Nilsena fugi un kad duhmi ſchihrahs, tad fuga kapteinis eeraudſija Edwardu blakam Nilsenam gulam — abi bija fawu dſihwibu ſaudejufchi, bet pilniga uſwareſchana bija us Anglu puſes.

Grudi un feedi.

Grudini.

Wihri ir pat mihlestibā rupji, feewas ir pat eenaidibā smalkas. — Seewas ir tā kahda rupja grahmata, kas laipneem mihligeem wahrdeem eefahkās un pabeidsahs.

Pauliba ir mihlestibas kaps, jo katris tur dabu sawu kustu; bet us ſcha kapa welti lasiſi: „Sche duſ!“

Lupatas ir ſlepeni eenaidneeki; jo ſlepeni eenaidneeki ir lupatas!

Zilwezibas nelaimē naw wis ta, ka taja dauds nerri atroh-dami, bet ta, ka katris ners zitus zilwekus par nerreem tura.

Zilweks ſahpes runa, apruna, peeruna; tapehz feewas par ſaweem wihreem dauds runa. R. R.

Seedini.

Taijna un neſchaubiga ſirds-apsina dauds ſwarigaka par diwi leezineekem: wina ſnihzina tawas raifes tā ſaulites ſtari ledu iſkufina; wina ir kwehloſchs awohts, kad tew ſlahpst; wina ir atſpeesdamais ſpeekis, kad grimsti; wina ir atſpirdſinadama powehne, kad dſihwes twihkums tewi ſpaida un — tawai galwai iſtedſehts pagalwis muhſchigā meegā eefnauschotees. —

Ba taijnu zelu ſtaigah ir gohdajama wihra tikums; lih-kumohts zekſch ir tikai preekſch teem, kam tillibas apſinas truhkſt un zaur to ne-eeſpehz tahm daſchadahm uſmahkſchanahm ar wihra duhſchu preti ſtahtees, kas daudſkahrt taijnu zelu ſtaigajoh ir japhrſpehz. W. Zepurneeks.

Kas ir welns?

Kahda ſapulze ſtrihdejahs gudree ar mulkeem pah to jautajumu: „Kas un kur ir welns?“ Gudree tika uſſaulti pimee pee iſſklaidroſchanas. Winu iſſklaidroſchana bija ſchahda: „Welns ir brandwihns un bairitis wina brahlis.“

Mukli ſcho iſſklaidroſchanu nepeenehma par pilnigu, bet pretodamees ſtahtija, ka brandwihnu un bairiti gandrih katrs tagad dſeroht; bet ſchee dſehreeni til tahdā ſinā dſexami, ka dſehreeni nepaleekoht zilwekam par lungu, muhs kahrdinaſchanā un ſamaitaſchanā eeweſdami. Ja dſehreenus un ehdeenus pahleekā mehrā baudoht, tad tee paleekoht par ſamaitatajeem.

Laipnigais laſitajs lai pats iſſpreekſch, kam nu taiſniba. R.—neis.

Smeklu ſtahtini.

Skohlotajs: Zil ſundu ir deenai?

Skohlneeks: Diwideſmit peežas.

Skohlotajs: Diwideſmit peežas? Rā tad tā?

Skohlneeks: Ru, juhs jaw pirmit ſajijat, ka deena jaw pa ſundu eſoht garaka.

Skohlotajs: Behni, es nu juhs eſmu pamahzijas, tā jums ar nojaluſchu buhs apeetees, ja jums kahdu atgaditohs atrast; ſaki man nu mihla Amin, kas tew nu tahdā brihdi buhtu darams?

Annina: Es winu tuhli zepeschu-reere eeliktu. J. R.—n.

Stingra ſeewa.

Kahda jauna ſemneeze apnehma wihru, no fura laudis runaja, ka winſch eſoht krohga-brahlitis, kas wakareem ilgi krohgā

ſehſchoht. To deenu pehz kahſahm wina ſawu wihru nowed pagalmā, kur weza wahts ſtahweja. „Katra wakaru teel pulſſen dewinds durwis aiſſlehgatas,“ jauna feewa teiza ar ſtingru baſi; „kad tu kahdreis wehlaſi pahnahſi, tad tu wari guleht ſchini wahti, eekſchā netikſi.“ Wihrs paklaufija un nekad wehlu nenahza mahjās.

Gahdiga ſeewa.

Kahds Amerikaneeſchu jauns pahris pehz kahſahm uſtehma zekloſchanu, tā to augſtmani un bagati laudis mehds dariht. Minetais pahris ari apraudſija Niagaras uhdenſ-kritumu. Jau-nais wihrs gribeja nokahrt tai tā noſaultā wehju-alā.

„Tawa dſihwiba war nahkt breeſmās,“ jauna ſeewina, ba-liga buhdama, iſſauza. „Bet ja tu pamijam to gribi dariht, tad wiſu maſak atſtahj ſawu naudas-maku un pulſſenu atpakat.“

Naw meita wainiga.

Kahda mahte rahja ſawu meitu, ka ta daſcham jaunekam buſchinu neleedſoht un neleekoht winas wahrduſ wehrā, lai tā nedaroh.

Meita tā no ſawas mahminas rahta noſarkdama pretim teiza: „Mihla mahte, Tawus wahrduſ es ne-efmu aiſmirjuſe, bet tee man til prahtā nahk, kad jaw buſchinu dabujuſe.“

R. W.

Prashts un atbildhts.

„Ko paſpehle puifis prezedams pehz weenas meitas, kad tas tahs nedabu?“

Kad winſch preze pehz ſkaiſtuma, tad winſch paſpehle ſkaiſtumu; kad pehz bagatibas, tad paſpehle ir bagatiba; bet kad winſch prezejis pehz mihlestibas, tad winſch ir paſpehlejis weenu ſeewiſchli, kas newar ſcho mihleht. „Deews paſargi katra no tahdas, ta jaw gatawa elle wirs ſemes!“

R. W.

Neruna wiſa, ko Tu ſini;
Netizi wiſa, ko Tu dſirbi;
Nedari wiſa, ko Tu wari!

Kas pagahjibu pahrlata
Un tagadibu apſlata
Un nahſtamibu ſnaht war,
Ta ſchekmigi tu ne-aiſtar! —

Kad ohtris pirmoreis man' peewil,
Lai Deews tad wiram peedoht;
Bet ja tas ohtru reis man' peewil,
Lai Deews tad manim peedoht! —

Doſleptas dohmas.

Man ſpihd iſ Tawahm azim mihlestiba,
Bet Tawa ſirbi wehl naw laiks man ſtatih.
War buht, kahds brihds man atlaus Tewim ſajih.
Ko tagad juhtu ſawās kruhlis pulſtam;
Un pehz, ja Deewa prahts un ſchehlaſtiba,
Lai mihlestibā weens pehz ohtru ſarſtam!

K. R.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plate.